Đorđe Krivokapić
Dunja Tasić Krivokapić
Jelena Adamović
Andrea Nikolić

ZAŠTITA PODATAKA O LIČNOSTI U POSLOVANJU

Prof. dr Đorđe Krivokapić
Jelena Adamović
Dunja Tasić Krivokapić
Andrea Nikolić

PRIRUČNIK:
ZAŠTITA PODATAKA O LIČNOSTI U POSLOVANJU

PRIRUČNIK:
ZAŠTITA PODATAKA O LIČNOSTI U POSLOVANJU

Prof. dr Đorđe Krivokapić
Jelena Adamović
Dunja Tasić Krivokapić
Andrea Nikolić

Recenzenti
Milan Marinović
Prof. dr Hrvoje Lisičar
dr Nasir Muftić

Art direkcija
Kristina Pavlak

Jezička redaktura
Milica Jovanović

Prelom
Miodrag Panić

Dizajn
Goran Ratković

Lektura i korektura
Lektorsko-grafičko odeljenje *Službenog glasnika*

Štampa
Službeni Glasnik

Tiraž
500

Izdavač
Fakultet organizacionih nauka
Beograd, 2023. godine

Prof. dr Đorđe Krivokapić
Jelena Adamović
Dunja Tasić Krivokapić
Andrea Nikolić

PRIRUČNIK:
Zaštita podataka o ličnosti u poslovanju

Publikacija PRIRUČNIK: ZAŠTITA PODATAKA O LIČNOSTI U POSLOVANJU nastala je kao realizacija aktivnosti autora u okviru projekta „Greater Internet Freedom“ koji realizuje autor uz podršku Internews-a i Američke agencije za međunarodni razvoj USAID. Stavovi izneti u ovoj publikaciji/knjizi ne odražavaju nužno stavove Internews-a i Američke agencije za međunarodni razvoj USAID ili Vlade Sjedinjenih Američkih Država.

© Fakultet organizacionih nauka, Univerzitet u Beogradu
http://www.fon.bg.ac.rs

SADRŽAJ

1. UVODNA REČ 11
   Uvodna reč Poverenika 11
   Uvodna reč za projekat Greater Internet Freedom Serbia 13

2. INDEKS POJMOVA I SKRAĆENICA 15
   Pravni pojmovnik 15
   Tehnički pojmovnik 18
   Skraćenice 19

3. PREDGOVOR 21

4. PRAVNI OKVIR 25
   Međunarodni sistem 25
   Evropska unija 26
      GDPR 26
      Policijska direktiva 27
      Nacionalni zakoni 27
      Mišljenja Evropskog odbora za zaštitu podataka 28
      Mišljenja i odluke nezavisnih supervizora 29
      Odluke Suda pravde Evropske unije 34
      Praksa nacionalnih sudova 34
      Dodatna podrška 35
   Srbija 37
      Zakon o zaštiti podataka o ličnosti 37
      Podzakonska akta 38
      Praksa 39
         Sudske odluke 41
         Odluke Poverenika 41
         Mišljenja Poverenika 42

Poverenik za informacije od javnog značaja
i zaštitu podataka o ličnosti 43
Istorijat i status 43
Nadležnosti Poverenika 45
Širi regulatorni okvir 45
Informaciona bezbednost 45
Elektronska trgovina, pravo oglašavanja
i odgovornost posrednika 47
Obligaciono pravo 49
Sajber kriminal 49
Slobodan pristup informacijama od javnog značaja
i otvoreni podaci 50
Sektorski propisi 51
Samoregulacija 51
Kodeks postupanja 52
Sertifikacija 53
Obavezujuća poslovna pravila 55
Etičke smernice za razvoj i primenu pouzdane
i odgovorne veštačke inteligencije 56

5. OBIM PRIMENE 57
Materijalna primena 57
Automatizovana obrada i zbirke podataka 57
Izuzetak za privatne potrebe 58
Teritorijalna primena 60

6. OSNOVNI POJMOVI 67
Podatak o ličnosti 67
Lice na koje se podaci odnose 72
Posebne vrste podataka o ličnosti 73
Obrada podataka 77
Automatizovano odlučivanje i profilisanje 80

7. OSNOVNE ULOGE 87
Rukovalac 90
Zajednički rukovaoci 95
Obrađivač 98

Primalac 100
Treća strana 101

8. NAČELA OBRADE 103
Značaj načela 103
Zakonitost, poštenje i transparentnost 104
Ograničenje svrhe 110
Minimizacija 115
Tačnost 119
Ograničenje čuvanja 122
Integritet i poverljivost 125
Odgovornost 127

9. ZAKONITOST 131
Kada je obrada zakonita? 131
Zaključenje i izvršenje ugovora 134
Poštovanje pravnih obaveza 138
Legitimni interes 140
Pristanak 147
Pristanak maloletnih lica 151
Zaštita životnih interesa 153
Izvršenje javnih ovlašćenja 154
Zakonitost obrade posebnih vrsta podataka 157

10. ODGOVORNOST I USKLAĐIVANJE 161
Ključne dužnosti 161
Sporazum zajedničkih rukovalaca 163
Odnos rukovaoca i obrađivača 166
Dokumentacija 169
Mapiranje procesa obrade 170
Evidencije radnji obrade 171
Evidencija rukovaoca 172
Evidencija obrađivača 173
Pravilnici i obrasci 173
Procena uticaja na zaštitu podataka 174
Ugrađena i podrazumevana privatnost 182

Bezbednost obrade 187
Procena rizika 188
Mere zaštite 190
Kontrola pristupa 191
Enkripcija 192
Pseudonimizacija, tokenizacija i anonimizacija 193
Zaštita od gubitka podataka 195
Reagovanje na incidente 196
Upravljanje incidentima 196
Akt o upravljanju incidentima 201
Obaveštavanje Poverenika 202
Obaveštavanje lica na koje se podaci odnose 204
Prenos podataka 204
Opšte pravilo za prenos 206
Prenos na osnovu primerenog nivoa zaštite 206
Prenos uz odgovarajuće mere zaštite 210
Prenos u posebnim situacijama 213
Uvoz podataka u Srbiju iz EU 214
Predstavnik 216
Predstavnik inostranog rukovaoca ili obrađivača u Srbiji 216
Predstavnik srpskog rukovaoca ili obrađivača u EU 218
Predstavnik srpskog rukovaoca ili obrađivača u trećim zemljama 220
Raspodela uloga u organizaciji 221
Upravljanje zaštitom podataka o ličnosti u organizaciji 222
Menadžment 224
Lice za zaštitu podataka o ličnosti 226
Kada postoji obaveza postavljanja lica za zaštitu podataka o ličnosti 226
Položaj lica za zaštitu podataka o ličnosti 229
Obaveze lica za zaštitu podataka o ličnosti 231
Zaposleni 231
Organizacione i kadrovske mere 234
Kontinuirana interna edukacija 236
Pružaoci usluga 237
Usluge softvera 237
Usluge skladištenja i održavanja 238

Usluge elektronske trgovine ... 239
Profesionalne usluge upravljanja i savetovanja ... 239
Saradnja sa Poverenikom ... 241

11. PRAVA GRAĐANA ... 245
Ostvarivanje prava i transparentnost ... 245
Pravo na informisanje ... 247
Pravo na pristup ... 252
Pravo na ispravku i dopunu ... 255
Pravo na brisanje ... 256
Pravo na ograničenje obrade ... 260
Pravo na prenosivost ... 262
Pravo na prigovor ... 264
Pravo na pravno sredstvo ... 265
Prava u pogledu automatizovanih odluka i profilisanja ... 266
Ograničenje prava ... 269
Zahtevi građana ... 269

12. TIPIČNE SITUACIJE ... 271
Proces regrutacije ... 271
Obavezna kadrovska evidencija ... 276
Video-nadzor zaposlenih ... 280
Nadzor zaposlenih radi procene učinka ... 284
Direktni marketing ... 289
Mobilna aplikacija ... 294
Onlajn pijaca i program lojalnosti ... 298
Big data ... 302

13. POSEBNI SLUČAJEVI OBRADE ... 307
Sloboda izražavanja i informisanja ... 307
Slobodan pristup informacijama od javnog značaja ... 310
Obrada JMBG ... 310
Obrada u oblasti rada i zapošljavanja ... 311
Obrada radi arhiviranja, istraživanja i statistike ... 311
Obrada od strane crkava i verskih zajednica ... 312
Obrada u humanitarne svrhe od strane organa vlasti ... 312

14. SANKCIJE 313
Prekršajne kazne 313
Nenovčana odgovornost 316
Naknada štete 317
Reputacioni rizik 318
Krivična odgovornost 319

BIOGRAFIJE AUTORA 323